

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/29/2025
Identifikačné číslo spisu:	8120212027
Dátum vydania rozhodnutia:	25.02.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:8120212027.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu W. V., narodeného XX. W. XXXX, W. Š. XXX, zastúpeného advokátom Mgr. Otom Salokym, Prešov, Hlavná 94, proti žalovanej X. M., narodenej X. V. XXXX, W. Š. XXX, zastúpenej advokátkou JUDr. Vierou Strakovou, Prešov, Námestie legionárov 5, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 29C/92/2020 a o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 18. septembra 2024 sp. zn. 2Co/57/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“), rozsudkom zo 14. júna 2023 č. k. 29C/92/2020 - 820 vyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo žalobcu a žalovanej tak, že I. do výlučného vlastníctva žalobcu prikázal nehnuteľnosti vedené na LV č. XXX, kat. úz. W. Š. a nehnuteľnosť vedenú na LV č. XXXX, kat. úz. W. Š.. Do vlastníctva žalobcu prikázal aj hnutel'né veci a to zariadenie rodinného domu s príslušenstvom, - motorku Suzuki SFV 650, Škodu Octavia, rok výroby 2006, práčku Electrolux, chladničku, televízor z roku 2009, mrazničku, mikrovlnnú rúru, skriňu - spáľňa, manželskú posteľ, gauč z roku 2003, vitrínu v obývačke, drevotrieskovú skriňu v izbe dcéry, vitrínu v hale, stôl v kuchyni, knihovničku, písací stôl v izbe dcéry, skriňu v izbe syna, písací stôl v izbe syna, gauč z roku 2005, hrubkovačku, zrovnávačku, pílu, cirkulár, dlabačku, frézu, formátovaciu pílu, pásovú brúsku, odsávač pilín, pílu s ramenom, brúsku na nože, frézy na výrobu okien, kompresor, reťazovú pílu Stihl, kosačku, okružnú pílu Festol, vŕtačku Makita, vŕtačku Bosh, pokosovú pílu Dewalt, rotačnú brúsku Festol, ručnú frézu Festol, vyrezávačku Bosh, vibračnú brúsku Festol, tlakový čistič Kärcher, II. do výlučného vlastníctva žalovanej prikázal nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX, kat. úz. F., vrátane rekreačnej chaty s príslušenstvom bez súpisného čísla postavenej na parc. KNE XXX, ako aj hnutel'né veci (zariadenie chaty), a to gauč, menič, stôl a truhlicu, III. žalobcovi uložil povinnosť za účelom úplného vyporiadania BSM vyplatiť žalovanej finančnú náhradu za jej spoluvlastnícky podiel vo výške 46.916,98 eura v lehote 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku a IV. nárok na náhradu trov

konania stranám sporu nepriznal. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že manželstvo strán sporu bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 30Pc 19/2019, ktorý nadobudol právoplatnosť 5. júla 2019. Véc právne posúdil podľa § 149 a nasl. Občianskeho zákonníka. Uviedol, že v zmysle uznesenia NS SR sp. zn. 6Cdo/53/2019 za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu je potrebné považovať právny názor, podľa ktorého pri oceňovaní vecí patriacich do vyporiadavaného BSM sa vychádza zo stavu veci ku dňu zániku BSM, avšak z ceny v čase, kedy k vyporiadaniu dochádza. Zdôraznil, že bolo nesporné, že do bezpodielového spoluvlastníctva patria nehnuteľnosti vedené na LV č. XXX a XXXX, kat. úz. W. Š., vrátane rodinného domu. Hodnotu tohto rodinného domu súd prvej inštancie ustálil v rozsahu 214.000 eur a to podľa znaleckého posudku č. XXX/XXXX, ktorý vypracoval v konaní znalec R.. N. Č.. Pokiaľ ide o nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX, kat. úz. F., vrátane chaty bez súpisného čísla, opäť v tejto súvislosti poukázal prvoinštančný súd na závery plynúce zo spomínaného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR. Konštatoval, že nemohol ustáliť hodnotu týchto nehnuteľností podľa znaleckých posudkov predložených žalovanou č. X/XXXX a XXX/XXXX a nemohol vychádzať z potvrdenia o trhovej cene nehnuteľnosti vypracovanej realitnou kanceláriou HALO reality, s. r. o. s poukazom na stanovisko jej majiteľa, z ktorého vyplynulo, že potvrdenie o trhovej cene ich spoločnosť prostredníctvom maklérov vydáva pre účely dedičského konania. Pokiaľ žalovaná rozporovala ďalšie potvrdenia realitných kancelárií o trhovej cene týchto nehnuteľností, ktoré predložil žalobca a to správu z 08.09.2021 s uvedením trhovej ceny 119.900 eur a z 09.09.2022 vo výške 138.000 eur, súd prvej inštancie poukázal na článok 15 ods. 2 CSP, podľa ktorého žiaden dôkaz nemá predpísanú zákonnú silu. Ak žalovaná nepredložila aktualizáciu všeobecnej hodnoty nehnuteľností vedených na LV č. XXX, kat. úz. F. v zmysle ňou predložených znaleckých posudkov a nenavrhol doplnenie dokazovania na aktualizáciu tejto ceny, súd prvej inštancie vychádzal zo správ spomínaných realitných kancelárií, ktorých tvrdená nezákonnosť preukázaná nebola. Súd prvej inštancie mal za to, že nemôže na základe návrhu žalovanej ukladať povinnosť žalobcovi, aby predložil znalecký posudok v predmete ocenenia nehnuteľností vedených na LV č. XXX, kat. úz. F., keďže takúto povinnosť ukladať stranám sporu nemôže. Poukázal na výsluch realitnej maklérky realizovaný na návrh žalovanej, ktorá vypracovala stanovisko v predmete ocenenia týchto nehnuteľností 09.09.2022 a všeobecnú hodnotu týchto nehnuteľností z dôvodu, že iné dôkazy za účelom preukázania všeobecnej hodnoty neboli predložené a ustálil ako priemer týchto stanovísk v sume 128.500 eur.

1.1. Vykonaným dokazovaním zistil, že do bezpodielového spoluvlastníctva strán sporu nepatrí nehnuteľnosť zapísaná na LV č. XXXX, kat. úz. W. Š.Š.. Podrobným spôsobom sa potom súd prvej inštancie venoval vyporiadaniu jednotlivých hnutelých vecí, ktoré tvorili predmet bezpodielového spoluvlastníctva a ich zostatkovým hodnotám popísaným v bode 117. a nasledujúce rozsudku. Do predmetu BSM súd prvej inštancie zahrnul aj finančné prostriedky na účtoch strán sporu a to žalovanej vo výške 683,50 eura a žalobcu z účtu ku dňu zániku manželstva v sume 24,52 eura. V prospech žalobcu pri vyporiadaní prikázal nehnuteľnosti nachádzajúce sa v kat. úz. W. Š. vedené na LV č. XXX a XXXX, motorku Suzuki, motorové vozidlo Škoda Octavia a zariadenia rodinného domu, ako aj stolárske a elektrické náradia a zariadenia. Žalovanej prikázal nehnuteľnosti nachádzajúce sa v kat. úz. F. vedené na LV č. XXX, vrátane neskolaudovanej chaty spolu s hnutelnými vecami tvoriacimi jej zariadenie. Podľa výsledkov dokazovania nedospel k záveru, aby podiely strán sporu na spoločnom majetku mali byť vyjadrené rozdielne v neprospech jednej zo strán sporu. Hodnota BSM tak predstavuje podľa súdu prvej inštancie sumu 353.800,07 eura ako súčet všeobecnej hodnoty nehnuteľností, odpredanej motorky Honda, finančných prostriedkov na účte žalovanej a na účte žalobcu a hodnoty hnutelých vecí tvoriacich zariadenie rodinného domu a chaty vrátane stolárskych a elektrických náradí a zariadení, ktoré súd zahrnul do BSM. Uviedol, že pokiaľ žalovanej boli prikázané nehnuteľnosti vedené v kat. úz. F. so zariadením a finančnými prostriedkami v zostatkovej hodnote 683,50 eura, potom jej bol prikázaný z bezpodielového vlastníctva majetok v hodnote 129.983,05 eura. Vzhľadom na celkovú hodnotu majetku bol žalobcovi prikázaný zostávajúci majetok v sume 223.817,02 eura. Zákonný podiel každej zo strán sporu je 176.900,03 eura. Žalobcovi bol prikázaný majetok v hodnote vyššej a žalovanej v hodnote nižšej ako bol ich zákonný podiel. Preto žalobcovi vznikla povinnosť vyplatiť žalovanej finančnú náhradu za jej zákonný podiel v sume 46.916,98 eura a s ohľadom na výšku vyrovnacieho podielu a skutočnosť, že žalobca nedisponuje finančnými prostriedkami, na vyplatenie náhrady určil lehotu na zaplatenie tejto náhrady v rozsahu 6 mesiacov. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.

z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie strán sporu rozsudkom z 18. septembra 2024 sp. zn. 2Co/57/2023 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a nepriznal stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd po preskúmaní odvolania zistil, že namietané odvolacie dôvody nie sú naplnené a dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa nedopustil nesprávneho procesného postupu či vady s následkom nesprávneho rozhodnutia vo veci. Pokiaľ išlo o argumentáciu žalovanej na určenie disparity podielov strán sporu na ich spoločnom majetku pri vyporiadaní BSM odvolací súd konštatoval, že na takýto postup dôvody zistené neboli. Pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov treba prihliadnuť na skutočnosti, ktoré mali vplyv na hospodárenie rodiny a teda aj na to, akou mierou sa ten - ktorý manžel zaslúžil o nadobudnutie a udržanie spoločných vecí. Spravidla sa vychádza z toho, že v manželstve majú obaja manželia rovnakú zásluhu na nadobúdaní majetku buď tým, že obaja sú zárobkovo činní alebo tým, že zárobkovo činný je len jeden z nich a druhý sa stará o spoločnú domácnosť. Odklon od zásady rovnosti podielov prichádza do úvahy len výnimočne, ak konanie, resp. nečinnosť jedného z manželov významne ovplyvňuje manželské spolužitie a hospodárenie so spoločným majetkom. Takéto okolnosti podstatného charakteru v prejednávanej veci z vykonaného dokazovania zistené neboli. Je zrejmé, že žalobca dlhodobo pracoval v zahraničí a žalovaná sa starala o ich spoločné deti a domácnosť. Samotná okolnosť, že každý z manželov má iné predpoklady na výkon zárobkovej činnosti, bez ďalšieho k nerovnomernému určaniu podielov nevedie. Úvahu o rozdielnom určení podielov by mohlo založiť, ak by jeden z manželov nepracoval, hoci by pracovať mohol a to najmä v prípadoch, keď sa práci vyhýbal (R 70/1965). Odvolací súd nezistil dôvod na odklon od zásady rovnosti, preto bývalí manželia majú právo podieľať sa na spoločnom majetku v rovnakom pomere.

2.1. Odvolací súd zdôraznil, že medzi stranami nebolo sporné, že do ich bezpodielového spoluvlastníctva patria nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX, kat. úz. W. Š. a to parcely CKN XXX/X, CKN XXX/X, ako aj rodinný dom postavený na parcele CKN XXX/X, ďalej parcela CKN XXX/X - orná pôda vedená na LV č. XXXX, kat. úz. W. Š., ako aj nehnuteľnosti nachádzajúce sa v kat. úz. F., zapísané na LV č. XXX, a to parcela EKN XXX - orná pôda vo výmere 2687 m² a EKN XXX - orná pôda vo výmere 2672 m², vrátane rekreačnej chaty postavenej na parcele EKN XXX a strany sporu súhlasili, aby nehnuteľnosti nachádzajúce sa v kat. úz. W. Š. (LV č. XXX a LV č. XXXX) boli prikázané v rámci vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva do výlučného vlastníctva žalobcu a nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX v kat. úz. F. do výlučného vlastníctva žalovanej. Pokiaľ ide o určenie hodnoty takto vyporiadavaných nehnuteľností, odvolací súd súhlasil so súdom prvej inštancie, že pri oceňovaní vecí patriacich do vyporiadavaného BSM sa vychádza zo stavu veci ku dňu zániku BSM, avšak z ceny v čase, kedy dochádza k ich vyporiadaniu a správne súd prvej inštancie nezohľadnil správy realitných kancelárií, ktoré sa týkali ocenenia nehnuteľností a ktoré predložil žalobca v konaní, keďže ich obsahom bolo ocenenie predmetných nehnuteľností v aktuálnom stavebno-technickom stave a teda nezohľadňovali základnú zásadu vyporiadania vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva tak, že ich oceňovanie sa vykonáva v stave ku dňu zániku manželstva. Uvedené sa týkalo aj znaleckého posudku č. XX/XXXX, ktorý vypracoval znalec R.. W. O., keď nebolo sporné, že ohodnotenie nehnuteľnosti vypracoval znalec so zohľadnením stavebno-technického stavu ku dňu 10.02.2023 a teda nie v stave ku dňu zániku BSM strán sporu. Konštatoval, že súd prvej inštancie vychádzal správne zo záverov znaleckého posudku vypracovaného R.. N. Č. č. XXX/XXXX s určením všeobecnej hodnoty nehnuteľností nachádzajúcich sa v kat. úz. W. Š. v hodnote 214.000 eur, keď znalec pri vypracovaní znaleckého posudku vychádzal zo stavebno-technického stavu nehnuteľností ku dňu zániku BSM a v cenách ku dňu jeho vypracovania. Pokiaľ ide o nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX, kat. úz. F. nemohol súd prvej inštancie v dobe rozhodovania o veci vychádzať z hodnoty týchto nehnuteľností tak, ako vyplývala zo znaleckých posudkov, ktoré vypracovali R.. W. č. X/XXXX a R.. W. č. XXX/XXXX. Podľa týchto znaleckých posudkov, všeobecná hodnota nehnuteľností nachádzajúcich sa v kat. úz. F., vrátane rekreačnej chaty, predstavovala sumu 29.200 eur a 294,20 eura. Tieto znalecké posudky boli vyhotovené ku dňu 02.10.2020 a 11.10.2020 a žalovaná mala do doby rozhodovania prvoinštančného súdu o veci samej vytvorený dostatočný časový priestor, v priebehu ktorého mohla predložiť aktualizáciu všeobecnej hodnoty daných nehnuteľností. Súd prvej inštancie v dôsledku tejto dôkaznej

situácie pri určovaní hodnoty nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX, kat. úz. F., správne vychádzal z obsahu časovo aktuálnych správ realitných kancelárií, ktoré predložil v konaní žalobca a všeobecnú hodnotu týchto nehnuteľností určil ako priemer uvedených stanovísk, teda v sume 128.500 eur. V prípade pozemku KN XXX/X zapísaného na LV č. XXXX, kat. úz. W. Š. súd prvej inštancie správne ustálil, že táto nehnuteľnosť nepatrí do bezpodielového spoluvlastníctva strán sporu, keďže nebola nadobudnutá z ich spoločných finančných prostriedkov.

2.2. Odvolací súd konštatoval, že v závislosti od existujúcej dôkaznej situácie prvoinštančný súd správne ustálil rozsah hnuťelných vecí, ktoré patria do bezpodielového spoluvlastníctva strán sporu a určil rozsah ich zostatkových hodnôt, zistil, či tieto hnuťelne veci reálne existujú a kde konkrétne sa nachádzajú. Prvoinštančný súd pri ich prikázaní do výlučného vlastníctva žalobcu, resp. žalovanej dôsledne aplikoval zachovanie zásady účelného využitia týchto vecí v budúcnosti.

2.3. Odvolací súd uzavrel, že celkovú masu BSM súd prvej inštancie správne ustálil rozsahom sumy 353.800,07 eura ako súčet všeobecnej hodnoty nehnuteľností patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov, ceny odpredanej motorky Honda 1.950 eur, finančných prostriedkov na účte žalovanej v sume 683,50 eura a na účte žalobcu vo výške 24,52 eura, ako aj hodnoty hnuťelných vecí tvoriacich zariadenie rodinného domu a chaty, vrátane ďalších hnuťelných vecí - stolárskych a elektrických náradí a zariadení, ktoré taktiež zahrnul do masy BSM. Zákonný podiel každej zo strán sporu predstavuje 176.900,03 eura a pokiaľ bol žalobcovi prikázaný do jeho výlučného vlastníctva majetok v hodnote vyššej, nad rozsah jeho zákonného podielu, potom má povinnosť vyplatiť žalovanej finančnú náhradu na úplné vyporiadanie BSM za jej zákoný podiel sumou 46.916,98 eura. S ohľadom na výšku tohto finančného plnenia prvoinštančný súd nepochybil, keď žalobcovi určil lehotu na vyplatenie tejto finančnej náhrady rozsahom 6 mesiacov za účelom zabezpečenia týchto finančných prostriedkov. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 2 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie s poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) CSP (súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces). Mala za to, že pozemok parcela KN XXX/X zapísaná na LV č. XXXX, kat. územie W. Š. patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, čo nevyvrátil ani odvolací súd a túto skutočnosť v konaní opakovane tvrdila, avšak súdy sa týmto jej zásadným argumentom nezaoberali. Nesúhlasila s právnym posúdením veci odvolacím súdom, že v predmetnej veci je preukázané, že predmetná parcela KN XXX/X bola zakúpená z výlučných prostriedkov žalobcu s tým, že kúpnu cenu vyplatila matka žalobcu - svedkyňa K. V. a to tak, že 90.000,-SK si na kúpu požičala od sestry - svedkyne L. W. a zvyšnú časť kúpnej ceny vyplatila z vlastných prostriedkov. Svedkyne ako dôvod uvádzali, že kúpnu zmluvu uzatvoril priamo žalobca ako kupujúci, tak aby sa daný pozemok nemusel vyporiadavať v rámci konaní o dedičstve, ale aby ho nadobudol priamo žalobca. Považovala za účelové výpovede svedkýň K. V. (matky žalobcu), L. W. (sestra matky žalobcu) a Q. W. (sestra žalobcu) s tým, že svedkyne zrejme mysleli to, aby predmetný pozemok nepatril do BSM a nie, aby nebol predmetom dedičstva. Upriamila pozornosť na skutočnosť, že sa jedná o rodinných príslušníkov žalobcu - dokonca až o blízke osoby a namietala, že ak by sa súdy zaoberali jej námietkou v spore ohľadne ich nedôveryhodnosti, mohlo by mi jej to privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci samej, nakoľko stále tvrdila, že parcela KN XXX/X bola nadobudnutá za trvania manželstva a zo spoločných finančných prostriedkov a mala byť predmetom vyporiadania v tomto konaní. Výtýkala súdu prvej inštancie, že sa nedostatočne zaoberal dôkazmi, ktoré preukazujú, že pozemok bol nadobudnutý počas manželstva a patrí do BSM a mal byť v rámci neho vyporiadany, keď matka žalobcu nepreukázala žiadnym spôsobom, či už listinnými alebo inými dôkazmi, že uvedené finančné prostriedky vyplatila alebo poskytla žalobcovi. Navrhla doplniť, že pozemky KN C XXX/X XXX/X LV XXX a KCN XXX/X LV XXXX pod rodinným domom W. Š. sú v podielovom vlastníctve, keď súd ich nesprávne vyporiadaval v konaní BSM. Výtýkala súdu prvej inštancie, že vydal uznesenie na vypracovanie znaleckého posudku na určenie hodnoty len pozemkov a rodinného domu a namietala, že ak vyporiadaval pozemky v podielovom vlastníctve musel vydať aj uznesenie kde by bola určená aj hodnota príslušenstva nachádzajúceho sa na pozemkoch - stolárska dielňa, altánok, studňa,

oplotenie pozemku a spevnené plochy. Bola názoru, že súd vydal nesprávne uznesenie a bola určená nesprávna hodnota tejto nehnuteľnosti a tým, že žalobcovi prikázal túto nehnuteľnosť rodinný dom a aj pozemky v podielovom vlastníctve do jeho výlučného vlastníctva závažným spôsobom zasiahol a porušil jej vlastnícke práva k týmto nehnuteľnostiam. Vytýkala súdu prvej inštancie, že vyporiadanie BSM trvalo tri roky a preto súd nemohol klásť za vinu žalovanej, že znalecký posudok je neaktuálny, ak bol predložený včas a vyhotovený a doručený súdu k začatiu súdneho konania. Ďalej vytýkala súdu prvej inštancie, že určil hodnoty hnutelných vecí z nadobúdacej hodnoty na zostatkovú hodnotu 10 % s prihliadnutím na hodnotu motorového vozidla OPEL CORSA, ktoré bolo vylúčené z vysporiadania BSM, nakoľko majiteľom uvedeného motorového vozidla je dcéra M. V. a bola názoru, že súd nemohol prihliadať na hodnotu motorového vozidla a tak ponížiť hnutelný majetok na 10 % hodnotu a týmto neadekvátnym a zmätočným postupom súdu došlo k nesprávnemu a nespravodlivému vypočítaniu spoluvlastníckeho podielu. Uviedla, že súd nevyporiadal vkladnú knižku, kde bola majiteľom a nie „len jej disponent“ ako nesprávne uviedol súd a žalobca zrušil túto vkladnú knižku a následne previedol celú sumu na svoj účet bez jej vedomia a súhlasu a súd sa nezaoberal vyporiadanim tejto vkladnej knižky aj keď bol dostatočne oboznámený s dôkazom o zrušení vkladnej knižky. Nesúhlasila s výrokom, že súd nemal inú možnosť ako vychádzať z odhadu realitného makléra Haló reality a odhadu realitného makléra Consulting Broker a tak „zpriemerovať“ dva odhady na sumu 128 000,- eur, keď žalobca žiadal o zpriemerovanie avšak súd napriek svojmu doslovnému výroku, že takýto postup nie je možný v rozsudku tak urobil. Konštatovala, že s týmito jej argumentmi sa nevysporiadala ani súd prvej inštancie a ani odvolací súd. Bola názoru, že rozhodnutia súdov nižších inštancií sú arbitrárne, nepreskúmateľné a vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia vecí. Navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň navrhla odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že rozsudok odvolacieho súdu nie je arbitrárny a svojvoľný, ale je konzistentným a presvedčivým zdôraznením dôvodov správneho a náležité odôvodneného rozsudku súdu prvej inštancie, jeho kontinuálnym pokračovaním ako zákonného a spravodlivého rozhodnutia. Bol názoru, že závery súdov nie sú arbitrárne alebo zjavne neopodstatnené, ani nelogické a skutkový stav bol výsledkom podrobného dokazovania, právne závery sú v súlade s ním. Súd oboch inštancií svoje rozhodnutia riadne zdôvodnili, poskytli vo svojich rozsudkoch odpovede na všetky podstatné námietky sporových strán a na otázky, ktoré v konaní vyplynuli. Navrhol dovolanie zamietnuť, resp. odmietnuť.

5. Podľa § 444 ods. 1 CSP dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Podľa § 444 ods. 2 CSP ak nejde o rozhodnutie, ktoré ukladá povinnosť plniť, dovolací súd môže na návrh odložiť jeho právoplatnosť, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa; ustanovenie § 230 tým nie je dotknuté.

6. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad právoplatnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia podľa ustanovenia § 444 ods. 2 CSP a v súlade s ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie. Uvedený procesný postup z ústavnoprávneho hľadiska považuje za udržateľný aj Ústavný súd Slovenskej republiky (m. m. IV. ÚS 158/2022, IV. ÚS 442/2022).

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej nie je dôvodné.

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Z obsahu dovolania je zrejmé, že žalovaná namieta existenciu vady v zmysle § 420 písm. f) CSP, ktorá mala spočívať v nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistenom skutkovom stave a nesprávnom vyhodnotení dôkazov.

13. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

14. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

15. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľky, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jej práva na spravodlivý proces.

16. V danom prípade dovolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa náležitosti odôvodnenia rozhodnutia (§ 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP), a preto ho nemožno považovať za nedostatočne odôvodnené či nepreskúmateľné. Odôvodnenie rozsudku zodpovedá

základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Za zohľadnenia skutočnosti, že odvolací súd náležite aplikoval § 387 ods. 2 CSP, v dôsledku čoho poňal do svojho rozhodnutia aj prvoinštančný rozsudok, je dovolací súd toho názoru, že z odôvodnenia rozsudkov vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené, aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu je zrejmé, na základe čoho dospel k záveru o potrebe potvrdenia prvoinštančného rozhodnutia.

16.1. Odvolací súd v odôvodnení v prvom rade konštatoval, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonanie ďalších dôkazov nebolo potrebné, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ustanovenia § 191 a § 192 CSP, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver. Rovnako konštatoval, že odôvodnenie prvoinštančného rozsudku je dostatočné, pretože sa v ňom jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom súd vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre rozhodnutie podstatné a právne významné.

16.2. Následne odvolací súd konštatoval, že žalovaná v odvolaní argumentuje skutočnosťami, ktoré uvádzala už v konaní pred súdom prvej inštancie a s ktorými sa súd náležite a správne vysporiadal pri rozhodovaní daného sporu, preto jej odvolacie námietky nepovažoval za spôsobilé spochybniť vecnú správnosť prvoinštančného rozsudku a neumožňujú prijať iné závery.

16.3. Po poukaze na povahu predmetu konania sa odvolací súd v odôvodnení stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že neboli zistené dôvody na určenie disparity podielov strán sporu na ich spoločnom majetku pri vyporiadaní BSM s tým, že samotná okolnosť, že každý z manželov má iné predpoklady na výkon zárobkovej činnosti, bez ďalšieho k nerovnomernému určaniu podielov nevedie. Odvolací súd ďalej konštatoval, že medzi stranami v štádiu prvoinštančného konania nebolo sporné, že do ich bezpodielového spoluvlastníctva patria nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX, kat. úz. W. Š. a to parcely CKN XXX/X, CKN XXX/X, ako aj rodinný dom postavený na parcele CKN XXX/X, ďalej parcela CKN XXX/X - orná pôda vedená na LV č. XXXX, kat. úz. W. Š., ako aj nehnuteľnosti nachádzajúce sa v kat. úz. F., zapísané na LV č. XXX, a to parcela EKN XXX - orná pôda vo výmere 2687 m² a EKN XXX - orná pôda vo výmere 2672 m², vrátane rekreačnej chaty postavenej na parcele EKN XXX a strany sporu súhlasili, aby nehnuteľnosti nachádzajúce sa v kat. úz. W. Š. (LV č. XXX a LV č. XXXX) boli prikázané v rámci vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva do výlučného vlastníctva žalobcu a nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX v kat. úz. F. do výlučného vlastníctva žalovanej. V nadväznosti na to súhlasil so záverom súdu prvej inštancie, že pri oceňovaní vecí patriacich do vyporiadavaného BSM sa vychádza zo stavu veci ku dňu zániku BSM, avšak z ceny v čase, kedy dochádza k ich vyporiadaniu a pokiaľ pri určovaní ceny nehnuteľností sa vychádza zo záverov takmer trojročného znaleckého posudku, tento znalecký posudok nie je možné považovať za aktuálny pre účely určovania ceny nehnuteľností v čase vyporiadania BSM a súd prvej inštancie vychádzal správne zo záverov znaleckého posudku vypracovaného R. N. Č. č. 200/2022. V tejto súvislosti mal odvolací súd za to, že súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia jasne vysvetlil svoje úvahy, ktoré ho viedli k predmetnému záveru, pričom jeho hodnotenia dôkazov považoval za správne. Pokiaľ ide o nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX, kat. úz. F. odvolací súd mal za to, že súd prvej inštancie nemohol v dobe rozhodovania o veci vychádzať z hodnoty týchto nehnuteľností tak, ako vyplývala zo znaleckých posudkov predložených žalovanou, ktoré vypracovali R. W. č. 6/2020 a R. W. č. 197/2020, nakoľko tieto znalecké posudky boli vyhotovené ku dňu 2.10.2020 a 11.10.2020 a žalovaná mala do doby rozhodovania prvoinštančného súdu o veci samej vytvorený dostatočný časový priestor, v priebehu ktorého mohla predložiť aktualizáciu všeobecnej hodnoty daných nehnuteľností. Odvolací súd súhlasil s postupom súdu prvej inštancie, ktorý v dôsledku tejto dôkazovej situácie pri určovaní hodnoty nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX, kat. úz. F. vychádzal z obsahu časovo aktuálnych správ realitných kancelárií a všeobecnú

hodnotu týchto nehnuteľností určil ako priemer uvedených stanovísk. K odvolacím námietkam žalovanej dodal, že jej návrh v priebehu prvoinštančného konania, aby aktualizovaný znalecký posudok k predmetu ocenenia nehnuteľností vedených na LV č. XXX, kat. úz. F., predložil žalobca neobstojí, keďže dôkazná povinnosť v tejto súvislosti bola na jej strane, pokiaľ nesúhlasila a rozporovala obsah spomínaných správ realitných kancelárií k hodnotám predmetných nehnuteľností. V prípade pozemku KN XXX/X zapísaného na LV č. XXXX, kat. úz. W. Š. podľa názoru odvolacieho súdu prvoinštančný súd jasne vysvetlil, prečo tvrdenia žalobcu a svedkýň K. V., L. W. a Q. W. považoval za vierohodné. Vo vzťahu k námietke žalovanej týkajúcej sa hodnotenia jednotlivých dôkazov odvolací súd poukázal na jednotlivé zásady a princípy hodnotenia dôkazov, pričom konštatoval, že úvaha súdu prvej inštancie, ktorou hodnotil výpovede strán a svedkov, nebola svojvoľná či neprimeraná, ale mala racionálny podklad vychádzajúci z predmetu sporu a konkrétnych okolností prípadu. Odvolací súd napokon uzavrel, že súd prvej inštancie správnym spôsobom ustálil rozsah vyrovnacieho podielu, ktorý je žalobca z titulu zaniknutého BSM povinný vyplatiť žalovanej a správne výroku rozhodnutia o veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania strán sporu.

16.4. Na základe uvedeného možno konštatovať, že odvolací súd spolu s potvrdzovaným rozhodnutím súdu prvej inštancie (s ktorým tvorí kompletizujúcu organickú jednotu) neopomenul vziať do úvahy žiadnu z (rozhodných) skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo. Z vyššie uvedeného je zrejmé, z akých dôvodov odvolací súd potvrdil prvoinštančné rozhodnutie a podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu podľa § 387 ods. 1, 2 CSP dalo zadosť náležitostiam v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že dovolateľka sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

17. Dovolací súd zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Neostáva preto nič iné, než konštatovať, že v prejednávanej veci boli z tohto pohľadu odvolacím súdom splnené ústavnoprávne nároky kladené na odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

18. Dovolateľka ďalej rozporovala svojvoľné a nelogické hodnotenie výpovedí svedkýň, či ďalších dôkazov, najmä v súvislosti s určením masy BSM, pričom mala za to, že v danom prípade uniesla dôkazné bremeno. Dovolací súd k tomu uvádza, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je

postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd po dôkladnom preštudovaní spisového materiálu takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

19. Dovolací súd pripomína, že podľa § 191 CSP dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany. Zároveň je potrebné uviesť, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov bez toho, aby z toho plynúce skutkové závery boli svojvoľné či ústavne neudržateľné, nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd pritom pre úplnosť poznamenáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

20. Vec prejednávajúci senát na tomto mieste vyslovuje presvedčenie, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, vrátane navrhovaných dôkazov stranami sporu, a to výsluchom strán sporu, svedkov, oboznámením sa s listinnými dôkazmi a to dokladov o zostatku na účtoch, znaleckými posudkami R.. W. O. č. XX/XXXX a XX/XXXX, R.. N. Č. č. XXX/XXXX, R.. M. W. č. X/XXXX, R.. S. W. č. XXX/XXXX, statickými posudkami, správami realitných kancelárií, výpismi listov vlastníctva, fotodokumentáciou, výpisom z účtu, správou Národnej diaľničnej spoločnosti a. s. a obce mesta O. ako aj ďalším spisovým materiálom. Podľa dovolacieho súdu vykonané dokazovanie náležite vyhodnotil, pričom dosiahnuté skutkové závery nemožno považovať za prejav svojvôle.

21. Pokiaľ žalovaná tvrdila, že do bezpodielového spoluvlastníctva strán sporu patrí parc. KN XXX/X vedená na LV č. XXXX k. ú. W. Š., súd prvej inštancie - hodnotiac vykonané dôkazy jednotlivo - poukázal na výpovede svedkýň a konštatoval, že žalovaná síce namietala výpovede vyššie uvedených svedkýň s tým, že boli na výpoveď pripravené a odpovedali v podstate na žalobcom vopred pripravené otázky a ich výpovede boli účelové a tendenčné, avšak súdu nepredložila akýkoľvek dôkaz preukazujúci, že uvedená nehnuteľnosť bola zakúpená z ich spoločných prostriedkov. V tejto súvislosti dodal, že pokiaľ žalovaná nepredložila, resp. neoznačila dôkazy spochybňujúce pravdivosť výpovedí uvedených svedkov vo vzťahu k finančným prostriedkom, za ktoré bola predmetná nehnuteľnosť nadobudnutá, potom súd prvej inštancie musel konštatovať, že sporný pozemok do bezpodielového spoluvlastníctva strán sporu nepatrí, keďže nebol nadobudnutý z ich spoločných prostriedkov a potom je výlučným vlastníctvom žalobcu.

22. Sumarizujúc vyššie uvedené dovolací súd v okolnostiach preskúmvanej veci nezistil ústavnoprávne deficit v rámci zisťovania skutkového stavu veci, súdy nižších inštancií postupovali v súlade so základnými princípmi civilného sporového konania, najmä náležitou aplikáciou prejednávacej zásady, zásady voľného hodnotenia dôkazov (čl. 15 CSP) a princípu všeobecnej spravodlivosti. Zároveň pri zisťovaní skutkového stavu rešpektovali ústavno-procesné zásady (ako sú zákaz tzv. deformácie dôkazu, či opomenutého dôkazu, zásadu rovnosti zbraní, priamosti, voľného hodnotenia dôkazov), napadnuté rozhodnutia odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie obsahujú riadne odôvodnenie myšlienkového procesu hodnotenia dôkazov, zo záverov oboch súdov nižších inštancií dovolací súd nezistil porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a prijaté skutkové závery nevykazujú známky svojvoľnosti, nelogických úsudkov či zrejmeho omylu. Námietky žalovanej v tomto smere preto dovolací súd považoval z hľadiska prípustnosti a dôvodnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP za neopodstatnené.

23. Z obsahu dovolania zároveň vyplýva, že žalovaná odvolaciemu súdu vyčíta nesprávne právne posúdenie veci. K tomu dovolací súd uvádza, že prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočíva na nesprávnych právnych záveroch (porovnaj najmä judikáty R 54/2012 a R 24/2017). Aj z judikatúry ústavného súdu

vyplýva, že iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). Navyše, vzhľadom na skutkovú povahu prevažnej väčšiny dovolacích námietok je potrebné opätovne zdôrazniť, že dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ku ktorým dospeli súdy nižších inštancií a na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, ani prostriedkom určeným na prehodnotenie vykonaného dokazovania. Naopak dovolací súd je podľa § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Len samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, ako i sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci významovo nezodpovedajú predpokladom prípustnosti dovolania. Dovolanie podané pre nesprávne právne posúdenie nemožno založiť na spochybňovaní skutkových záverov súdov nižších inštancií, či na základe tvrdeného nesprávneho vyhodnotenia dôkazov, čo pritom v posudzovanom prípade tvorilo jadro podaného dovolania. Prelomenie stavu právnej istoty nastolenej právoplatnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu konštatovaním prípustnosti dovolania v danom prípade teda neprichádzalo do úvahy.

24. Žalovaná v podanom dovolaní navrhla doplniť, že pozemky KN C XXX/X XXX/X, LV č. XXX a KCN XXX/X, LV č. XXXX pod rodinným domom W. sú v podielovom spoluvlastníctve strán sporu a namietala, že súd prvej inštancie ich nesprávne vyporiadaval v konaní ako patriace do BSM. Žalobkyňa proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie, v ktorom namietala nesprávne vyhodnotenie skutkového stavu a z toho vyplývajúce nesprávne právne posúdenie sporu, avšak otázku posúdenia či pozemky KN C XXX/X XXX/X, LV č. XXX a KCN XXX/X, LV č. XXXX pod rodinným domom W. Š. sú v podielovom spoluvlastníctve strán sporu alebo v bezpodielovom spoluvlastníctve v odvolaní nenastolila. Odvolací súd, ktorý bol v zmysle § 380 CSP viazaný odvolacími dôvodmi, preto nemal možnosť zaoberať sa touto žalovanou vytykanou nesprávnosťou a teda ani dôvod v odôvodnení svojho rozhodnutia zaujať k tejto skutočnosti svoje stanovisko.

25. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok je vo vzťahu k odvolaniu ako riadnemu opravnému prostriedku subsidiárny nielen z procesného hľadiska - teda že dovolanie možno podať len proti rozhodnutiu vydanému v odvolacom konaní (čo znamená, že odvolacie konanie predchádza dovolaciemu konaniu), ale aj z hmotnoprávneho hľadiska, ktoré zohľadňuje skutočnosť, že dovolateľ môže v mimoriadnom opravnom prostriedku (úspešne) argumentovať len takými dôvodmi, ktoré namietol už v rámci riadneho opravného prostriedku a ktoré boli meritórne posudzované odvolacím súdom. V prípade, že takéto námietky v odvolacom konaní neuplatnil, hoci tak urobiť mohol a mal, tieto námietky ex post nemôžu byť spôsobilé založiť prípustnosť dovolania.

26. Všeobecne princíp subsidiarity vychádza z toho, že najlepšie postaveným k plneniu úloh sú najnižšie články hierarchie súdov; vyššie články systému zasahujú len vtedy, kedy už prípad nemôže byť riešený na úrovni článku nižšieho. Ide o všeobecný princíp organizácie celej spoločnosti a súdnictva osobitne.

27. Z uvedeného teda vyplýva, že dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia je pre prípustnosť dovolania relevantný len vtedy, ak vec nesprávne právne posúdil odvolací súd alebo ak v odvolaní namietané nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie odvolací súd svojím procesným postupom neopravil. Avšak nemôže tomu byť v prípade, ak samotná strana sporu nevyužila svoje právo namietat konkrétnu nesprávnosť v rámci podaného odvolania; v takom prípade strana sporu mala možnosť uplatniť svoj vplyv na výsledok konania vo vzťahu ku konkrétnej otázke, ale keď tak neurobila, hoci tak urobiť mohla a mala, predmetná otázka sa nestala predmetom prieskumu odvolacieho súdu, ktorý nemal možnosť v rámci opravného konania vyhodnotiť jej opodstatnenosť aj vo vzťahu k existujúcej judikatúre najvyššieho súdu. V tomto prípade odvolací súd neposudzoval nastolenú otázku pre jej neuvedenie žalovanou v podanom odvolaní, preto sa jej riešenia nemôže úspešne domáhať v dovolacom konaní.

28. Z princípu racionálneho, efektívneho a inštančného súdneho konania o dovolaní vyplýva, že dovolateľ musí uplatniť celú argumentáciu, ktorú považuje za významnú, rovnako ako všetky dovolacie

návrhy už v odvolacom konaní. Úlohou dovolacieho súdu je potom posúdiť, či tieto argumenty a návrhy odvolací súd riadne preskúmal a či k nim zaujal správny právny záver. Povedané inými slovami, nedávalo by žiaden rozumný zmysel, aby podstatné argumenty a návrhy, ktoré mohol (a mal) dovolateľ uplatniť už v predchádzajúcom odvolacom konaní, predkladal až dovolaciemu súdu. Takto by totiž nastala celkom absurdná situácia, kedy by najvyšší súd preskúmaval rozsudok odvolacieho súdu (teda jeho „zákonnú správnosť a spravodlivosť“), hoci by však tento odvolací súd nemal žiaden dôvod, pre ktorý by sa mohol (a mal) zaoberať určitou argumentáciou, ktorá mu nebola známa (zrejme), pretože ju dovolateľ nepoužil a „vyčkal“ by s ňou až na konanie pred dovolacím súdom. Inak povedané, dovolanie nemôže predstavovať nástroj na obchádzanie (hoci aj neúmyselné) povinnosti vyčerpania riadnych procesných prostriedkov na ochranu subjektívnych práv dovolateľa, a to nielen formálne, ale aj materiálne, dispozične, teda obsahovo vecne (argumentačne); hodnotové obmedzenie prípustnosti opravného prostriedku nepredstavuje odmietnutie spravodlivosti.

29. V tomto prípade ide totiž o kontradiktórne sporové konanie, v ktorom platí zásada, že práva patria bdelym (*vigilantibus iura scripta sunt*). Ak potom žalovaná uvedenú otázku, zakladajúcu prípustnosť a dôvodnosť dovolania, neuplatnila v odvolacom konaní - hoci jej bola známa - v rámci ochrany svojich práv, nemôže ju odvolací súd posudzovať pre nedostatok svojej právomoci (§ 419 CSP a contrario), lebo inak by fakticky preskúmaval rozsudok súdu prvej inštancie namiesto odvolacieho súdu, ktorý však na to nedostal príležitosť.

30. Z uvedeného možno urobiť záver, že dovolateľ môže urobiť spôsobilým predmetom dovolacieho konania len také námietky, ktoré už uplatnil v odvolacom konaní, pokiaľ tak s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu urobiť mohol, a tak poskytol príležitosť odvolaciemu súdu sa k nim vyjadriť.

31. V podstate obdobne postupuje vo svojej činnosti aj ústavný súd, z ktorého judikatúry vyplýva, že ak sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, ale nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc a sťažnosť sťažovateľa odmietne (II. ÚS 70/2017).

32. So zreteľom na uvedené odvolací súd dovolanie žalovanej odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

33. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

34. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.